

DÉLBÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM

11

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnyeim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1925 JANUÁR HÓ 15.

CSÜTÖRTÖK

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 100 dinár,
fele évre 210 dinár, egész évre 420 dinár.Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

A magyarság és a bolsevizmus

A kormány elfogatta Rádicsot és pártjának vezetőembereit, mert állítólag a bolsevistákkal állanak összeköttetésben. Ugyanakkor a román kormány kisebb-ségi minisztere, Tatarescu azzal vádolja a romániai Magyar Pártot, hogy a kommunistákkal akar együttműködni. Ha e két két kérdést nemzetközi viszonylatba emeljük, akkor mindkét esemény okát alighanem megtaláljuk abban a most érlelődő európai helyzetben, mely az angol konzervatív kormány égisze alatt kialakulóban van a bolsevista Oroszországgal szemben. Románia és Jugoszlávia behelyezkedni készülnek ebbe az új rendszerbe, amely egész erejével le akar szorítani minden bolsevista vagy a bolsevizmussal rokonszenvező tendenciát. Ez a harc, mely talán a közvetlen jövő Európájának a sorsát dönti el, elkerülhetetlenül kitörés előtt áll és kisebb-nagyobb megszakításokkal tovább fog folyni mindaddig, amíg Moszkva mereven ragaszkodik a mai európai renddel összeférhetetlen államrendszeréhez. Ezen a végleges összeférhetetlenségen csak az egyik vagy másik fél elbukása változhat.

Beogradban és Bukarestben viszont igen jól tudják, hogy az adott helyzetben, Európa mai antibolsevista hatalmi tényezői előtt teljesen diszkreditálni lehet minden olyan mozgalmat, amelyet a bolsevizmussal valamelyes összeköttetésbe tudnak hozni. Ezért igyekeznek minduntalan a jugoszlávai magyarságot is vonatkozásba hozni a kommunistákkal, ha másként nem, hát legalább Rádicson keresztül. Pedig mi sem áll távolabb Jugoszlávia magyar népétől, mint épen a kommunizmus. Mert a jugoszlávai magyarság csak veszítene egy bolsevista kísérlet esetén. Elveszítethetne visszavonhatatlan gyorsasággal körülbelül mindent, amire ma egész lelkével ragaszkodik.

A bolsevista uralom első dolga mindenhol, hogy a polgárságot, a polgári intézményeket és polgári kultúrát gyökeresen és visszavonhatatlanul kipusztítsa. Oroszországban is ez történt. Ez az óriási test, amelynek ereje érintetlen parasztságában van, lassanként talán ki tudja heverni ezt a minden fejlettebb kultúrát halálosan találó operációt is. De a Vajdaságban a magyar városi polgárság elpusztítása s a faluk magyar értelmiségének moszkovita rendszerű kiirtása a magyarság lefejezését és kulturájának hosszú időre helyrehozhatatlan pusztulását jelentené. Jugoszlávia magyarságát elhelyezkedésének szinte egész frontján támadná egy bolsevista uralom. És itt nem is a bolsevista rendszernek vitatható általános hibái jönnek szóba, hanem a vajdasági magyarság elhelyezkedésének külön adottságai. Senki, aki jugoszlávai magyar népek évszázadok alatt szerzett értékeit egy csapásra kockáztatni nem kívánja, ilyen abszurditást komolyan nem akarhat. Józan ésszel tehát magyar politikus nem kívánhatja és nem is lehet föltételezni róla, hogy egy pillanatra is komolyan kívánna a bolsevizmus átültetését a mi földünkre.

Jugoszlávia magyarságának ma semmi más kívánsága és követelése nincs, mint az állampolgársági jogok teljesítésének biztosítása. Nem akarunk mást, mint nyelvünk és kulturánk biztosítását, földet földnélküli magyarjainknak és a magyar munkások szociális jólétének a biztosítását. Ha ezt elértük, akkor mi is teljesen megelégedett polgárai leszünk ennek az országnak. És ha az ország lakószáma megelégedett, akkor nincs bolsevista veszély.

A suboticei törvényszék elutasította a Rádics-párti listát

A zagrebi törvényszék szerint az államvédelmi törvény nem lehet akadály a Rádics-párti listák elfogadásának

Rádicsnak és híveinek letartóztatása után politikai körökben nagy érdeklődéssel várták, hogy az ország törvényszékei a még be nem adott Rádics-párti listákat meg fogják-e erősíteni és a már megerősített listákat nem fogják-e az államvédelmi törvényre való hivatkozással visszautasítani? Erre a kérdésre két törvényszék felelt tegnap a zagrebi és a suboticei.

A zagrebi rendőrség azt kérte a törvényszéktől, hogy az államvédelmi törvény alapján semmisítse meg Zagreb megye területén a H. R. S. S. listáját. A törvényszék titkos ülésen foglalkozott a rendőrség átiratával és azt a következő indoklással utasította el:

1. a törvényszék a választói törvény alapján csak formális oldaláról vizsgálhatja felül a jelölő listákat;

2. azt a listát, amelyet a törvényszék jóváhagyott ezáltal jogerőssé vált és ezt nem lehet megváltoztatni. Ezt sem az ajánlók sem a törvényszék nem teheti meg.

3. A törvényszéknek nincs joga az egyes jelöltek alkalmasságát megvizsgálni, mert ez a jog csak a parlament igazoló bizottságát illeti meg, amelynek hatáskörébe nem avatkozhat be.

4. Az állam védelméről szóló törvény 18. szakasza, amelyre a rendőrség kérvényében hivatkozik, csak azt mondja, hogy nem lehetnek nemzetgyűlési képviselők azok, akik a kommünista pártnak vagy valamely olyan más egyesülésnek a tagjai, amelyet ez a törvény betiltott, de a törvény seholy nem mondja azt, hogy ilyen személyeket nem lehet jelölni.

A zagrebi törvényszék határozatával épen ellenkező határozatot hozott a suboticei törvényszék.

A suboticei törvényszék ugyanis visszautasította a horvát köztársasági parasztpártnak a suboticei kerület részére beadott listáját.

A suboticei törvényszék azzal indokolta meg a rádicspárti lista visszautasítását, hogy a listán maga Rádics István a listavezető, már pedig ellene az államvédelmi törvény alapján eljárás indult meg és ezért nem lehet nemzetgyűlési képviselőnek jelölni.

A suboticei törvényszéknek ez ügyben hozott és a zagrebi törvényszék által hozott határozattal homlokegyenest ellenkező határozata nagy feltűnést keltett politikai körökben.

Nyolc lista a novisadi kerületben

Miért nincs Rádics-párti lista a novisadi kerületben?

A novisadi kerületben nyolc párt fog részt venni a február 8-i választásokon. Január 13-ig a lista beadásának utolsó napjáig a következő nyolc párt nyújtotta be listáját a novisadi törvényszékben:

1. a földmives-párt (listavezető Aleksa Milán),
2. a radikális-párt (dr. Miletics Szilvákó),
3. a német-párt (dr. Moser János),
4. a szociáldemokrata-párt (Koracs Vitomir),
5. a demokrata-párt (dr. Pecsics Dragutin),
6. a magyar-párt (dr. Sántha György),
7. a független munkás-párt (Polgár András),

8. az önálló demokrata-párt (dr. Lukinics Ede).

A horvát köztársasági parasztpárt nem adott be listát a novisadi kerületben. Dr. Pernar volt képviselő kedden Novisadra érkezett, hogy beadja a Rádics-párt jelölő listáját. A lista beadásához azonban szüksége lett volna öt novisadi kerületi választóra, akik átadták volna a listát. Dr. Pernar azonban az egész novisadi kerületben mindössze három olyan választót talált, akik hajlandók voltak átadni a listát a törvényszéknek. Miután a hiányzó két választót sehogy sem tudta megtalálni dr. Pernar, dologgezetlen volt kénytelen elutazni Novisadról. Két választón mulott tehát, hogy a novisadi kerületben a Rádics-párt nem állított jelöltet.

Sixtus herceg cáfolja Zita házasságának hírét

Páris. A Zita volt királyné házasságáról elterjedt hírekkel kapcsolatban a királyné fivére, Sixtus párizsi herceg a Matin tudósítójának a következőket mondotta:

— A Zita királyné házasságára vonatkozó hír nem egyéb rosszindulatú kitalálásnál, amit bizonyos budapesti körökből tendenciózusan terjesztenek. A hírek az a tulajdonképpeni célja, hogy a királynét ezzel beomíttálják. Testvérem ezidőszent Lequeitióban

tartózkodik és csak azzal törődik, hogy mint anya, kötelességének eleget tegyen.

— A házasságról már csak azért sem lehet szó, mert Hunyady gróf egy fél évvel ezelőtt nősült meg és éppen nővérem egy udvarhölgyét vette el feleségül. Hunyady gróf feleségével együtt több ízben meglátogatta nővéremet. Azt hiszem, ezt a hírt maga Hunyady gróf is a legrövidebb időn belül meg fogja cáfolni.

Romániaellenes hangulat a párizsi pénzügyi konferencián

Bukarestből jelentik: A párizsi pénzügyi konferencián történtek itteni politikai körökben nagy lehangoltságot keltenek, különösen a New-York Herald-nak az az ismeretes híre, amely szerint a szakértői bizottság jelentésében azt a megállapítást tette, hogy Románia több magyar területet kapott, mint amennyi megillette volna.

A lapok nagy része egyelőre csupán a Párizsból érkező hírek regisztrálására szorítkozik, az Adeverul azonban már

vezércikkben foglalkozik a kérdéssel és azt mondja hogy ami a párizsi konferencián történt, még a legpesszimistább várakozásokat is meghaladja... A jóvátételi bizottság szakértőinek jelentése fájdalmas és fölötté súlyos meglepetést keltett. Áll ez annyival is inkább, mert annyi értekezlet tanulsága után világos, hogy a szakértői jelentés nem kiindulási pontot, hanem befejezést jelent, amelyet a részletekben való apróbb módosítás után helyben hagyni.

A szakértők szerencsétlen módon politikai térre kalandoztak el és nemcsak minket rugtak föl, hanem a békeszerződéseket is. Fölötté különös, hogy a szövetséges hatalmak e pusztán tanácsadó szerve illesztet papírra vethetett. Nem hihetjük, hogy a szakértők számot vetettek volna érvelésük következményeivel. Azt állítani, hogy egy ország többet kapott, mint amennyi megillette, nem csupán pozíciógyöngyöt jelent a volt ellenségekkel szemben, hanem kétségessé teszi a hatalmak békeművét is.

Az első jelentések szerint — írja a lap — a szakértői jelentés csupán azt állapította meg, hogy lehetetlen fölemelni Románia részesedésének számárányát, később azonban sokkal súlyosabb dolgok derültek ki, amelyeknek rendkívüli politikai fontosságuk van; a szakértők ugyanis azt állapították meg, hogy Romániának a német kártérítésekben való részesedését nem lehet fölemelni, mert Románia a békeszerződésekben több magyar területet kapott, mint amennyi megillette. Ez a megállapítás tulmely a pénzügyminiszterek konferenciája vitájának keretein.

Vasuti szerencsétlenség

25 halottal és 60 sebesülttel.

A németországi Herne város állomásán kedden reggel borzalmas vasuti szerencsétlenség történt, amelyek eddig 25 halott és 60 sebesült áldozata van.

A halálos karambol a reggeli sűrű köd okozta, mert a szinte éjszakai sötétségben a Berlin és Köln között közlekedő 10. számú D-vonat vezetője a hernei pályaudvaron nem vette észre az előtte veszteglő 230. számú személyvonatot, amelybe belerohant. Pillanatok alatt romokban heverték a vasúti kocsik és a borzalmas látványt növelték a sebesültek jajkiáltásai. Amikor a romokat eltávolították, egymásután hozták elő a kocsik alól a sebesülteket és a halottakat.

A borzalmas vasuti katasztrófát egyik szemtanú a következőkben mondotta el:

— A szerencsétlenség idején a város fölött igen nagy köd volt, úgy, hogy jóformán semmit sem lehet látni. A reggeli órákban a pályaudvarra tömegesen futnak be a munkásvonatok. Csaknem valamennyi ilyen vonat megkésve érkezett, míg a berlini gyors öt perccel előbb ért a pályaudvarra. A gyorsvonat vezetője nem vette észre a jelzőtáblákat és így történt azután, hogy a gyorsvonat belefutott az éppen ott álló személyvonatba, melynek utolsó öt kocsiját teljesen összezúzta. Néhány percig nem lehetett mást hallani, mint a szétzúzódó vasalkatrészek recsegését. Ezután kitört a pánik. A zavar a pályaudvaron leirhatatlan volt. Az emberek csak néhány perc múlva tértek magukhoz. Azok, akik nem sebesültek meg, gyors egymásutánban ugráltak le a vasutról, majd, amikor visszanyerték lélekjelenlétüket, hozzáláttak a súlyosan sebesültek megmentéséhez. Néhány kocsi teljesen a földön feküdt, úgy, hogy az ajtókat sem lehetett kinyitni és a súlyos sebesülteket az ablakon keresztül kellett a vonatból kicipelel. Sok haltest annyira összeroncsolódott, hogy kilétüket sem lehetett megállapítani.

Frankfurtból jelentik, hogy a gyorsvonat vezetőjét és fűtőjét egyelőre fel függesztették állásából. A vizsgálat során mindketten azt vallották, hogy oly nagy volt a köd, hogy még a szemafor-oszlopokat sem láthatták és így nem csoda, hogy a vékony jelzőtáblákat nem vették észre.

Herriot napja leáldozott...

Caillaux a jövő embere

Páris. Amikor néhány héttel ez előtt a német választások eredménye nyilvánosságra jutott és amidőn majdnem ugyanakkor Macdonald kormányát Angliában Baldwinék cserélték fel önként adódott a kérdés: mi történik most majd Franciaországban, mikor kell távoznia helyéről Herriotnak? A válasz most már esedékessé vált: Herriot napja Franciaországban leáldozott.

Herriot miniszterelnöki pályafutása nagyon hasonlít Eszterházy Móric gróf rövid, háború alatti miniszterelnökségéhez. Nagy ambícióval, demokrata idealokkal indult utjára mindkettő, a pártok törtetését, civódásait és igen sokszor rosszindulatát, egyik sem bírta elviselni s néhány heti kormányzás után mindkettő testileg-lelkileg betegesen mondott le a kormánygyeplő további irányításáról. Meg kell állapítani: Herriot tovább bírta, de csak azért, mert Macdonaldban hathatós segítő-társat kapott, amint azonban újból Baldwin került uralomra, megszakadt a szellemi kapcsolat az érdekeiben egy máshoz fűződő két nemzet között és Herriot lába alól kicsuszott a talaj. Most a kölni zóna kiűritésének idején, akkor, amikor angol példára Franciaországban is éles áramlat indult meg az orosz szovjet ellen Herriot elcsúszását, elgyengült, testileg-lelkileg tönkrement.

Francia politikai körökben, a parlament folyósín határozott formában beszéltek, hogy Herriot napját meg van számlálva. A miniszterelnök beteg, nem annyira fizikailag, mint lelkileg. Kormányprogramját becsületesen módon akarta megvalósítani, de csalódott nemcsak párthíveiben, hanem a szociálistákban is, akik uralomrajutása idején támogatást ígértek, most pedig minden oldalról a legnagyobb nehézségeket állítják útjába. S nyílt titok az is, hogy a kormány kebelében állandó viszályok dúlnak és alig mulik el hét, hogy egyik vagy másik miniszter ne fenyegetőznék lemondással. Herriot pedig elvesztette energiáját, letört, elgyengült.

Herriot távozása, előbb vagy utóbb, most már biztos s a politikusokat most már az a kérdés foglalkoztatja: ki lesz az utód?

Azt mondták, valószínűleg Painleve, aki mindkét kormányblokk előtt szim-

patikus, Herriotnál valamivel radikálisabb, koncepciójában határozottabb s ért ahhoz, amire Herriot képtelennek bizonyult: akaratát érvényesíteni tudja. De Painleve sem marad sokáig kormányon, mert még ő sem elég vaskezü ahhoz, hogy Franciaországot a mostani krízisből kivezesse s a zilált pénzügyi és gazdasági helyzetben rendet feremtsen.

Ez az ember csak egy volna: Caillaux, a Poincaré-Clemenceau-Millerand triumvirátus leghevesebb ellenfele, akinek még a háborús lelkesedés idején is bátorsága volt arra, hogy rámutasson

ennek a triumvirátusnak a hibáira s akit ezért börtönbe hurcoltak. A nemzet ösztöne, a néplelek tudja, hogy amit a triumvirátus elrontott, azt csak Caillaux tudja rendbehozni. Ezért adták meg neki örömmel, két kézzel az amnesztiát. Caillauxra szüksége van a francia nemzetnek.

A politikai baloldal már tárgyal s hamarosan eljön az idő, hogy Franciaországban új kormány veszi kezébe a hatalmat.

Franciaország politikája nagy, gyökeres változások előtt áll.

Még nem hagyták jóvá a Magyar Párt listáját

A novisadi kerületben még három lista vár jóváhagyásra
A törvényszék csak holnap hoz döntést

A novisadi törvényszéken hétfőn a magyarpárt és független munkáspárt kedden pedig az önálló demokratapárt nyújtotta be listáját jóváhagyás végett. A novisadi törvényszék azonban tegnapig még nem hagyta jóvá a három párt listáját, kizárólag technikai okok miatt.

A listát ugyanis száz választó polgárnak kell ajánlani elfogadásra a törvényszéknek. Azt pedig, hogy a száz ajánló tényleg választó-e, a törvényszék csak a választói névjegyzékből tudja megállapítani. A novisadi választó

tók névjegyzéke most a városnál van, ahol másolatot készítenek róla. Az eredeti névjegyzéket ma vagy holnap küldi át a város a törvényszéknek, amely azonnal megvizsgálja, hogy az ajánlók benn vannak-e a névjegyzékben. Ha az ajánlók közül legalább száz benn van a névjegyzékben, akkor a törvényszék elfogadottnak jelenti ki a magyar listát.

Értesüléseink szerint mindhárom listának annyi a választó-ajánlója, amennyit a törvény előír és így egészen bizonyosan jóvá fogja hagyni a törvényszék mind a három listát.

Rádics vallani fog

Zagrebból jelentik: Rádics István tudvalevőleg nem volt hajlandó vallomást tenni a zagrebi vizsgálóbíró előtt, mert szerinte őt még mindig védi az immunitás és ezért képviselői immunitásának a megsértését jelentette be.

Rádics most visszavonta beadványát, amelyet a képviselői immunitás megsértése miatt beadott. Ebből arra következtetnek, hogy Rádics most már aláveti magát a zagrebi törvényszéknek a kihallgatásnak.

A budapesti ügyészség kiterjeszti az emigránsok elleni vádiratokat

Miért halasztották el az emigráns bünpörök tárgyalását — Tavasszal ismét sorra kerülnek az emigráns perek

Bécs. Miként ismeretes, a budapesti törvényszéknek november elején kellett volna megkezdenie az ugynevezett emigráns-perek tárgyalását. A budapesti államügyészség ugyanis hazatérés címén vádat emelt Jászi Oszkár, Szende Pál, Garbai Sándor, Kunfi Zsigmond és még mintegy husz emigráns politikus és újságíró ellen, akik külföldön megjelent lapokban a bolsevizmust követő regime ellen folytattak

propagandát. Már meg volt állapítva az egyes tárgyalások dátuma, az emigránsok védői feljöttek Bécsbe, hogy a vádlottakkal tanácskozzanak a védelem magatartásáról, amikor egyszerre lakonikus rövidségű hivatalos jelentés hírdül adta, hogy a sorozatos emigráns perek tárgyalását bizonytalan időre elhalasztották. Az elhalasztás okáról eddig a legkülönbözőbb verziók keringtek, egyesek szerint a párisi emberi

jogok ligájának intervenciójára Herriot avatkozott volna bele. E helyt nem álló kombinációkkal szemben a „Délbácska” bécsi tudósítója feltétlenül hiteltel értesülést közölhet az emigráns-perek elhalasztásának okáról.

Eszertint miután már elkészült a vádirat és a budapesti törvényszék egyes tanácsai kitűzték a tárgyalások terminusait, az államügyészség értesülést szerzett arról, hogy a Nemzeti Múzeum megvette egy Bánóczy nevű ember teljes emigráns hírlap- és röpiratgyűjteményét.

Ez a gyűjtemény nemcsak az emigráció bécsi orgánumait és kiadványait tartalmazza, de a külföldi sajtónak, még amerikai és szovjetországi lapoknak is magyar emigráns vonatkozású cikkeit, a melyek mindeddig nem állottak az ügyészség rendelkezésére. Az ügyészség a Nemzeti Múzeumhoz fordult avval a kéréssel, hogy a Bánóczy-féle, a nyilvánosság elől elzárt, szinte teljesnek mondható gyűjteményt engedje át tanulmányozás céljaira, mivel ennek alapján az ügyészség ki akarja terjeszteni a vádiratokat és esetleg új egyéneket ellen is vádatokat akar emelni. A Nemzeti Múzeum annak idején, amikor Bánóczytól a gyűjteményt megvette, az eladóval szemben kötelezettséget vállalt, hogy a gyűjteményt bizonyos ideig elzárva tartja és főként nem bocsátja hatóságok rendelkezésére. Erre a szerződésre való hivatkozással a Nemzeti Múzeum igazgatósága megtagadta az ügyészség kérésének teljesítését.

Az államügyészség azonban ebbe nem nyugodott bele, hanem az igazságügyminiszteriumhoz fordult, amelynek intervenciójára magasabb helyről utasították a Nemzeti Múzeum igazgatóságát a kérés teljesítésére, illetőleg a gyűjtemény kiadására. Az államügyészség október végén a gyűjtemény birtokába jutott és miután furúlagos áttekintés után meggyőződött arról, hogy a vádirat csak csekély töredékére terjeszkedik ki annak a propagandának, amelyet az emigráció politikusai és hírlapírói a külföldi sajtóban folytattak, intézkedett a tárgyalások elhalasztása iránt. Mihelyt azonban az ügyészség elkészült a Bánóczy-féle gyűjtemény teljes feldolgozásával, kiterjeszti a vádiratokat az egyes emigránsok ellen és esetleg újak ellen is vádat emel. Bécsi emigráns körökben a védelem részéről úgy vannak értesülve, hogy az ügyészség a tél folyamán elkészül evvel a munkájával és tavasszal az emigráns perek ismét aktuálisak lesznek.

Boldog élet.

Irta: Fodor László.

Megállott a kolostor felé vezető uton és visszanezített. A gimnáziumot Fehérvárok kezdte. Szerény magyar ákárok között, az ódon rendházban, ahol a szürke falon emléktábla hirdeti, hogy itt tanított valaha Ányos Pál, a szelíd, fájdalmas lelkű professzor. Estén akkor még szelíd, öreg olajlámpák pislogtak az utcákon s a legszerényebb magyar püspökség fázósan húzódtott meg a sötétben. Alkonyattájt fehér reverendák lebbentek alázatosan, észrevétlenséggel a hallgatag házak tövében és amikor üdvözlésre kondult a hang, gyengéd, bánatos papok leemeltek kalapjukat. Később Veszprémben került és az öreg Aphoteca mellett kanyaródtott föl a nap-nap után a várba. Elhaladt a püspöki kastély mellett, amelynek még Mária Terézia kölcsönözte az édesded báját, megállott egy pillanatra a Szentháromság oszlopánál, a premonstrétek ódon fészületénél, talán keresztet is vetett és fenn a várban a messzeségbe bámult, majd csöndes, mély pillantással nézte a várost, amint apró házaival nekikuporodik a hullámzó hegyek lankáinak. Vasárnap délután lerándult Almádbá és zizegő nádas szélén horgászva, melázón nézte a Balatont. Már akkor is szerette a klasszikusokat és ha Tacitusnál megborzosgott, Tibullus elégiáihoz menekült. Ha puhan prémezett, csillogó hóban, nesztelen téli délutánon egy negédes városi hajdon suhant el mellette, félszeg szeméremmel lapozta föl a Cerman amoebumot. Már akkor tudta, hogy pap

lesz és Senecát jobban szerette, mint Petroniust, s Virgilt inkább olvasta, mint az enyelgő Ovidot.

Azután felkerült Pestre papnövédeknek. A korláthoz simulva, félénken járt az egyetem hangos lépcsőházában és még napsütéses időben is esernyőt hordott magánál. Olyan volt, mint egy sápadt, karcsú, sovány szent, talán hasonlított is kissé ama bizonyos páduaihoz, akit fiatal, csupasz arccal és három szál fehér liliummal ábrázolnak mindközönségesen. Finom illemmel, szerényen lopódzott be az előadásokra, az utolsó pad szélén ült le és szolgálatkészen állott föl, ha valamelyik ifjú bölcsész be akart menni a padba. Talán élt mindenkitől, mert a békét szerette és az élet piszkos háborúit, amelyekről a multban csak kegyetlen jelenéseken át álmodott, már megkezdődtek és csufak voltak, mert az egyetlen mentőkörülmeny: a heroizmus hiányzott belőlük. Esős délelőttökön felment az egyetemi könyvtárba és olvasott. Ekkor már tudta, hogy egész életünk egy nagy háborúság a gonosz ellen és a csöndesek, a meghuzódók, az alázatosak és békét hirdetők a diadalmasok. Már ismerte Agostont, olvasta a gonosztikusokat és találkozott Aquinói Tamással. Ekkor újból elővette a testamentumot, most már másképpen olvasta, mint régen, a kisváros délutáni homályában, talán kevesebb lírával, de csöndes párhuzamokat vont a prédikátor és Schopenhauer között. Am nem tudott teljes biztonsággal Renanhoz csatlakozni. Huszonhárom éves korában kezett fogott az Alma Mater Rector Magnificusával, s e kézsorítás által a

filozófia és a teológia doktorává avatott. Szelíd mosollyal haladt a májusi délelőttben. Már világosan látta élete célját és mellében zenés misék harmóniája zsongott. Reverendáján láthatatlanul is hordta a béke jelét. Később Rómába utazott és szédülten járt a városban, ahol valaha Horatius dicsőíté Augustus császárságát és ahonnan elindult az apostoli ige. Kissé kábultan haladt át a Ponte San Angelon és földobbant a szíve, amikor a Borgo Nuován keresztül kibukkant a Piazza di San Pietrorra. Azután nekivágott a messzeségnek. És látta a várost, ahol Assisi szent Ferenc etette a madarakat és látta az árkádokat, amelyek alatt Dante profílija bukkant ki egy rőt alkonyon. Azután újból magyar ákárok jöttek, kisváros, katedra, vörös tinta és dolgozatfüzet. De mosolygott, mert szívében nagy békecségek ültek. Néha még visszavágyakozott az álomok földjére, de ilyenkor szelíd mosollyal sugta magának: majd később... egyszer... Es hajnali mise után, míg a minisztráns elhelyezte a polcon a mise-ruhát, végigment a folyosón és reggel 8 órakor pontosan megjelent a tanteremben és szemlővegen keresztül mosolyogva nézett az osztályra és tanítani kezdett. Beszélt nekik Róma megalapításáról, Mariusról és Sulláról, a Colosseumról és Agrippa templomáról.

De egy nap valami különös történt. A gonosz, aki mindig ott lappangott az ember mögött, aki az Urat felvívte a hegyre, akinek gunyos arcélét ódon kéziratok penészes lapjain annyiszor látta, belenyult az emberek életébe. És az emberek összekavarodtak, hatalmas

seregekkel egymásnak estek és ő ekkor valami nagy hidegséget érzett a mellében. Megijedt és először életében elakadt a mosoly az arcán. Megriadt és úgy érezte, hogy megingott lába alatt a föld... És menekült vissza a multhoz, az emberek elzárta békéjéhez, ám ez a mult nem volt többé, eltűnt nyomtalanul, mint fehér virág az őrvenben. De ő azért csöndes maradt és lefojtva hordta magában a rémületet és a fájdalmat. Járt-kelt a városban és hihetetlenül kérdezte: vajon lehetséges ez? Vajon nem szörnyű álom-e csupán, hogy az emberek gyilkolják egymást?

De azután ő is elindult sötét, gyilkos mezőkre. Betegeket gyóntatott, haldoklókat vigasztalt, halottakat szentelt meg. Ugy suhant a nagy pusztulás közepette, mint a jóság fehér árnyéka. Azután elmúlt a földindulás, s a magyar ákárok újból feltűntek életében. És ő tovább állt őrt a magyar esztendőknél, szürkülő hajjall, megrokanó derékka. De most már ennek is vége. A prior üzent és ő elhagyta a régi iskolát. Ment a kolostor felé vezető uton, mert most már a könyvtár csöndje várta őt, dongó darazsakkal és poros foliánsokkal. És a cella a fészülettel. És lent a hegyfok alján a zugó Balaton.

Mégegyszer visszatekintett a kolostor kapujából. Szép volt az élete. Tanított, imádkozott, látott és hitt. Köröskörül lángoltak az augusztusi hegyek s ő kopogtatott a kapusnak. Átlépett a küszöbön, a hívős homályon. Élete elhangzott, mint egy szép, teljes, illatos nyári elégia...

HIREK

Három kastély

Az első egy paraszt-nábob család-jáé. A Bezerédiéktől vették, hogy át-alakítsák a maguk izlése szerint. A szép freskókat betapétázták, az óriási falban közfalakat emeltek. A házat körülölelő park nagy részét veteményes kertté és gyümölcsössé demokratiszták. Elárverezték az angol ménest, hogy a telep istállóiban hidegvéri lovakat tenyészessenek. És a birtoknak a Dandhoz közeleső végtelen, mocsaras holdjait elkezdették kanalizálni, pedig ezzel halálraülték ezt a pompás vadászterületet, ahol még kőcsag is akadt néha. Ebben a kastélyban nem volt egy szép butor. Olcsó, gyári, portékával zsufolták teli a szobákat és a falakon ott volt a familia minden tagjának a fényképről nagytolt krétarajzu portréja. Ezek az emberek kétségtelenül nem imádták a művészeteket és nem törődtek vele, hogy műtárgyaik legyenek.

A másik talán a legelőkelőbb zsidó ipari arisztokrata dinasztiaé. Ez is régi kastély. Valaha a Grassalkovichok építették. Es mégis ez új érdekeltségű palota hatvan szobájá fényesebb, mint első urai alatt. Az egyik hölgy budóirjában rózsafa térdeplő van, a kis mécs fölött régi olasz ol-tárképpel. De e számolyon soha sem imádkoznak és nem dühítattal, csak csudálattal nézik a világos pillájú, primitív Mária arcát. Es a modern francia piktura egész fejlődését végig bámulhatjuk a falakon Dourbet-től Ganganig az egymásba nyíló öt szobában, amely a maga nemében a legluxuriózusabb kiállítás. A Ház fejének dolgozó szobáját pedig Angliában tervezték, amelyben az ipar bárójának mély, bőrfotelje úgy van állítva, hogy munkában kifáradt szemé, ha fölemelkedik, az íróasztal lapjáról egy virággal teli, kecses, tiffany-váza formáján üdüljön...

Égészen bizonyos, ez a familia szereti a művészeket és fontosnak tartja, hogy háza szép és drága műkincsekkel legyen ékes.

A harmadik kastély egy grófé, akinek az elői pénzt verettek, hadsereget tartottak és a keresztes hadjáratokban verekedtek. Ez nem is kastély, hanem vár, amelynek bolthajtásos óriási termében hatalmas kandallók lángja lobog. Itt a szék, amire leülnek ötszáz éves, az asztal, amiről esznek relikvia. A füst Teopolo freskóját fogja be. A falon régi rájámban Rubens és Van Dyke remekműve dímodik. Es kint a dohányzóasztalon pedig szabadon hever egy ezüst szelence. Ha a födelét fölemelik, princess cigarettá van benne. Pedig ezt a szelencét Benvenuto Cellini véste...

Ebben a kastélyban használják a műkincseket.

A királyi pár Bledben. A király és királyné kedden délután Párisból Lyublyanába érkeztek, ahonnan auton Blédbe folytatták útjukat. A királyi pár a gör. keleti Újév napját Bledben töltötte.

A Katholikus Kör énekkara ma este nyolc órakor énekpróbát tart a Kör helyiségében.

Óriási elrejtett kincsre akadtak egy orosz kolostor pincéjében. Moszkvából jelentik: Kiebben a Kieveszko-kolostor pincéjében véletlenül nagy kincsre bukkantak, amelyet annak idején az egyházi kincsek rekvirálása alkalmával rejtettek el. Az elrejtett kincs között néhány pud ezüst, háromszázhetven gyémánt, összesen 850,000 rubel értékben és néhány zsák forradalom előtti értékpapír, több milliárd rubel névértékben is van. A kincseken kívül külföldön tartózkodó lelkészek ellenforradalmi levelezését is felfedezték.

Eljegyzés. Palásthy Etus és Klier Károly e hó 10-én tartották eljegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett.)

(x) Lisics új fátelapén 1 köbméter deszka 500 dinárért vagy 4 méteres, sikos deszka darabonként 14—18 dinárig szerezhető be. Telefon 306.

A dinár emelkedésének hatása a gabonakereskedelemre

Külföldön állandóan emelkedik a buza ára — A gabonakereskedők veszteségei a cseh korona áresésén — A buza ára nem esett

A dinár miután hirtelen ugrásokkal Zürichben 9.10 svájci frankra ugrott, visszaesett 8.40 frankra és úgy látszik, hogy itt meg is fog állapodni. A dinár ugrása nagyon éreztette hatását a gabonapiacra is és azt egészen bizonytalanná tette. A dinár emelkedését nem követte a gabona árának esése, mert külföldön emelkedett a gabona ára. Idehaza pedig szintén nem nagyon bíztak a dinár tulságos emelkedésében és nem hitték, hogy a dinár 9.10 svájci franknál fog stabilizálódni.

A gabonapiacra a kínálat egészen megszűnt és csak tengeriben történtek nagyobb kötések az elmúlt napok alatt és a tengeri ára esett is 5 parával. A buza és liszt árát azonban egyáltalán nem befolyásolta a dinár emelkedése, annál inkább, mert a külföldön nagy a kereslet és az árak napról-napra emelkednek. A külföldi áremelkedés azzal magyarázható, hogy egész Európában

kicsi a buzakészlet és ennek következtében nagy a kereslet. Ilyen körülmények között a 8.40-es árfolyamu dinár mellett is 425—430 dinár a buza ára, míg a tengeri 190—195 dinár.

A dinár emelkedése azonban mégis tetemes kárt okozott a vajdasági gabonakereskedőknek. A gabonakereskedők ugyanis, mind csehkoronával dolgoznak és így mind tetemes cseh koronával rendelkeztek, amikor megkezdődött a dinár árfolyam javulása. Ennek következtében a cseh korona 200—205 dinárról 185—190 dinárra esett le, aminek hatása alatt a kereskedők realizálták cseh korona készleteiket még pedig tetemes veszteséggel.

Ily módon a vajdasági kereskedők a dinár emelkedése következtében tetemes károkat szenvedtek, nem a gabona árváltozása, hanem a cseh korona áresése következtében.

Jókai szobrocskákat készítenek a Mária Terézia-szobor maradványaiból. Pozsonyi tudósítónk jelenti: Úgy értesülünk, hogy a Mária Terézia szobor maradványaiból apró Jókai-szobrokat készítenek. Ezeknek darabja ezer korona lesz és a centenáriumi alkalmával fogják árusítani azokat.

(x) Szén, brikett szobafűtéshez és elsődrendű tüzfűtés kapható Schwarz testvéreknél. Hal-tér 11. Telefon 9. (1—6)

Naponta hatvanhárom embert gázol halálra az automobil Amerikában Hoover kereskedelmi miniszter évi jelentésében rátért arra, hogy a vigyázatlanság következtében tavaly huszonháromezer ember vesztette életét az amerikai utakon, autók kerekei alatt. Ez a statisztika azonban még borzalmasabb képet tüntetne föl, ha megemlítené azoknak a számát is, akiket ugyan nem ölt meg az automobil, hanem „csak” súlyos sebesüléseket szenvedtek és nyomorékká lettek egész életükre. Evente huszonháromezer halott, ez annyit jelent, hogy az Amerikában rohanó tizenkétmillió autó és motorkerékpár naponta átlag hatvanhárom embert gyűr maga alá, a halálba.

Innen-onnan

Huszonnyolc hitese felesége volt egyszerre. Szalonikiból jelenti tudósítónk: Az itteni törvényszék napokon keresztül tartó igazalmas tárgyalás után többnejűség miatt 15 évi fegyházra ítelt egy Vassi nevű kereskedőt, akiről kitudott, hogy huszonkét hitese felesége volt egyszerre. Alig tért a város közvéleménye napirendre az eset fölött, Vassi máris újból hallatott magáról. Pár nap múlva ugyanis kisebb-nagyobb sérülések árán megszökött a fegyházból. Öröme azonban nem tartott sokáig, mert rövidesen elfogták és sérülései miatt a rabkórházba szállították. Két hét múlva azután a formalitások szigorú betartásával átadták egy fegyházörnek, aki Vassit — mint a nyomozás később megállapította — egyenesen a pályaudvarra kísérte. A történet után nem volt nehéz megállapítani utólag azt, hogy az iratok hamisak, az állítólagos fegyházör pedig Vassi cinkosa volt. A további nyomozás azután kiderítette, hogy Vassi még hat illegitim házasságot kötött és közel egy fél millió drachmával károsította meg áldozatait. Vassit, aki huszonnyolcszoros házasságával bizonyára rekordot teremtett a házasságkötések terén, mind-ezideig nem sikerült elfogni.

Aki Mirabeau grófnak hitte magát. Berlinből jelentik: A demokratikus Németországban a forradalom utáni években élénk üzerkedés indult meg — főiri címekkel. Miután a rangok és előnevek nem részesülnek állami védelemben és csupán a név egy részét képezik, elszegényedett arisztokraták jövedelmező üzletágra tettek szert örökbecfoadásokkal. A napokban egy Mirabeau gróf kínálta hirdetés útján címét és a francia forradalom nagy

szónoka leszármazottjának adta ki magát. A név feltűnt a hatóságnak, nyomozni kezdte és megállapították, hogy az illető a Drezda melletti Hellereín anyakönyvében egy Witzel nevű bányász 1886-ban született fiaként szerepel. A házkutatás alkalmával egy bőrdobozban sárgult okmányokat találtak, többek között a Mirabeau-család címerét és egy francia keresztlevelet. Megidéztek az öreg Witzelt, aki vallomásaiban igazolta fia állítását és azt állította, hogy huszonkilenc évvel ezelőtt megjelent nála Mirabeau gróf egyik bizalmasa egy csecsemővel és nagyobb pénzösszegért rávette őket, hogy a csecsemőt sajátjuként neveljék föl, azután átadta a fenti okmányokat. A szakértők azonban megállapították, hogy az iratok egytől-egyik hamisítványok, a bíróság ennek ellenére felfüggesztette a fiatal Witzelt, mert hitelt adott vallomásának, mely szerint ő mindaddig meg volt győződve, hogy tényleg gróf és a forradalmár arisztokrata ivadéka.

Nagy káupaukcio.

Duna u. 22. szám alatti irodánkban 1925. január 12-től 16-ig naponta este 6—8 óráig dr. Popov Milorad kir. közjegyző ur jelenlétében és felügyelete alatt a nálunk beraktározott

200 darab festményt

(nemzetközi festőktől) azonnali készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek árverés útján eladjuk. Az állami illeték vevő által fizetendő.

Bröder & Fenyő
101 szállítóirodája. 1-3

Sport

Az MLSz. Benes külügyminiszterhez fordul a Sziovenkóval való sportkapcsolat ügyében. Február 1-én ül össze Pozsonyban a második konferencia, melynek az a feladata, hogy a magyar és csehszlovák sportérintkezésének végleges módozatait megállapítsa. A konferencián a két állam legfelső testnevelési szervei vesznek részt. Egyébként, amint Budapestről jelentik, az MLSz. azt határozta el, hogy ha a szlovenszkói egyesületeket továbbra is hermetikusan igyekeznek elzárni a magyar sportkörökkel való érintkezéstől, ez ügyben közvetlenül Benes külügyminiszterhez fordul.

Bécsben adják és veszik a játékosokat. Mióta Bécsben bevezették a futballprofesszionizmust, mindenben az angol futball rendszerét utánozzák. Angliában horribilis lelépési díjakat fizetnek a jobb professzionista játékosokért, úgy hogy a kisebb egyesületek, továbbá azok a nagyobbak is, amelyeknek nem sikerült a szezonjuk, azzal töltik meg az üres pénztárcákat, hogy a szó teljes értelmében eladják jobb játékosait a szerencsésebb anyagi viszonyok között élő egyesületeknek. Arra is volt már példa Angliában, hogy

akadt egyesület, amely egy szép napon teljes csatársort vásárolt magának különböző egyesületektől. Bécsben is megszokott dolog lett már a játékosok adás-vétele. Legutóbb a Viennáról lehet hallani, hogy anyagi zavarai miatt szép szóért és még szebb pénzért átengedi szerencsésebb riválisainak jobb játékosait.

Minden méretű és minőségű
SZÖNYEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódainál, Novisad.

Közgazdaság

Budapesti terményárak. A budapesti terménytőzsde tegnap a buza 12.500, a rozs pedig 20.000 koronával drágult. A drágulást részben az amerikai buzahausse idézte elő. A 78 kg-os buza 600.000 koronát ért el, de az árjegyző bizottság csak 587.500 koronát állapított meg. A nagy árdragulás következtében a magyar búzát nem lehet külföldre szállítani, mert Prágában olcsóbb az amerikai, mint a magyar buza. A tőzsde a következő hivatalos árakat jegyezte:

	Közép- érték	Holl. frt.
76 kg-os tiszavidéki Ujbuza, fehérmegyei	572085	1966
" pestvidéki		
78 kg-os tiszavidéki Ujbuza, fehérmegyei	583335	20.04
" pestvidéki		
Rozs	472500	16.24
Takarmányárpa	410000	14.09
Sórárpa	502500	17.27
Köles	265000	9.11
Zab	440000	14.43
Tengeri, uj	281250	9.66
Káposztarepce		
Buzakorpa, finom	247500	8.50

Zürich, január 13. (Zárlat) Beograd 8'40, Newyork 519'20, London 2471'—, Páris 27'70, Milano 21'57, Prága 15'55, Bécs 0'007285, Budapest 0'007170, Szófia 3'75, Bukarest 2'65, Szaloniki —, Berlin 123'40, Brüsszel 25'85, Amsterdam 209'—, Athen —.

BÁLI NAPTÁR

Január 17. Szombat. Jogászbál a Szloboda-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.

Január 24. A „Jugendchor“ evangélikus német dalegyet dalestélye a Szloboda szálló nagytermében. Jegyek elővételben a német könyvkereskedésben és Lütze Rudolf cipőüzletében kaphatók.

Január 27. Kedd. A novisadi gimnázium táncal egybekötött Szent Száva ünnepélye a Szloboda-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek elővételben a gimnáziumban Bakis Jovan tanárnál kaphatók.

(x) Koksztot és kösznet kályhafűtéshez csakis Krajačević fátelapén vásároljon. Telefon 165. 22

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebent levő előfizetőinket és viszonyelárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeg forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel.

„Délbácska“ kiadóhivatala.

Beogradban letartóztatott horvát képviselő

Dr. Bacsinics Rude "radicspárti" képviselő, aki pártjának összekötő tisztje volt Beogradban tegnap idézést kapott a beogradi rendőrségre, ahol közölték vele, hogy Splitből megkeresés érkezett letartóztatása és odaszállítása ügyében. A beogradi rendőrség a letartóztatott képviselőt déli fél 12 órakor elszállította Beogradból.

Bacsinics letartóztatása kínos feltűnést keltett beogradi ellenzéki körökben és elszállításakor a pályaudvaron Popovics Gyóka demokrata képviselő beszédet tartott, élesen támadva a kormányt. Bacsinics elszállítása minden incidens nélkül történt.

Bacsinics letartóztatása után Hohnyecz, a parlament alelnöke felkereste Jovánovics Ljuba parlamenti elnököt és követelte tőle, járjon el a letartóztatott képviselő szabadlábra helyezése érdekében.

A legszebb és legalkalmasabb ajándékot **F. DIETRICH bóröndösné** Novisad, Kralja Petra 30. szerezheti be. Ne mulassza el a kirakatomat megtekinteni!

Leleplezem az ablakos tótót

Közbotrányokozásért majdnem előállították a rendőrségre...

Évtizedek óta majdnem minden délelőtt az ablakos tót monoton üvöltése ver fel félálomból... A-bla-a-kot tessék... A-bla-a-kot... De ezen soha egy pillanatra sem lepődtem meg. Már gyermekkoromban úgy tanultam az elemi iskolában, hogy a tótok főleg krumplicserével foglalkoznak, a kulturátesőbbek pedig kiképzik magukat üvegeseknek és egy láda üveggel a hátukon, elindulnak hetedhét ország ellen. Mért csodálkoztam volna tehát afelett, hogy mint a pesti Nagy János-utcában vagy a bécsi Mariehilfe-strassen, a novisadi Epres-utcában is a kedves ablakos tótok ordítása ver fel legjobb álmomból? Mégis, gondoltam, mennyi nehézséggel kell ma egy szegény ablakos tótnak megküzdnie, amíg Liptóba vagy Trencsénba a Vajdaságba kerül, milyen irtózatossá kálváriát kell szegényeknek megjárniuk, amíg megszerzik az utlevelet és a szükséges vizumokat, de hiába, elhivatottságuk tudata legyőz minden akadályt.

Tegnap épp akkor léptem ki a kapun, amikor az ablakos tót elvonult a ház előtt, hátán az őseitől örökölt üveges ládával. Én nem tudom mi történt velem, de hirtelen oly forrásságot éreztem belülről, amikor megpillantottam a jól ismert, darócok alakot, lábán bocskorral, fején széleskarimájú kalapja alól kiömlő dus fürtjeivel, amint fáradhatatlanul rótt az idegen utakat, éppúgy, mint gyermekkoromban... Még az arca sem változott, a borostás ábrázaton az a komoly, szelid kifejezés ült, amely oly hasonlónak teszi a tótokat a fajukhoz, vagy a kóbor muzikusokhoz... Ellenállhatatlan vágyat éreztem, hogy megszólítsam a derék öreg fickót és minden tót tudományomat összeszedve, udvariasan köszöntem:

— Dobrevce, bozse pán! — ami magyarul körülbelül annyit jelent, hogy jó napot, drága uram — és mosolyogva, barátságosan néztem rá.

Ő először bizonyos megvetéssel végigmért, azután megállt és összehúzott szemöldökkel bámult rám. Egy kicsit lehűtött ez a hideg fogadtatás, de azért tovább is mosolyt erőltetve arcomra, tovább folytattam:

— O bozsemej, bozsemej, (ezt nem tudom, mit jelent) hát mi újság öreg Szlovenszkóban? Hogy megy a derék tót atyafiának?

Alig ejtettem ki ezeket az ártatlan szavakat, „tót atyafiának”, az ablakos tót arca eltorzult a dühtől, lecsuszta a hátáról az üveges ládát és iszonyu haragosan szidni kezdett, kifogástalan államnyelven. Sehogysem tudtam megérteni, miért haragudott meg reám a derék tót ablakos, hisz én csupa jó szándék voltam, amikor megszólítottam. Hogy megnyugtassam, ismét össze-

szedtem tót tudományomat és csillapítani kezdtem:

— Ó bozsemej, bozsepán, — szól-tam tótul verejtékezve, — ne zabbi zahoda, opazno se van se nagnuti! Miért haragszik rám, ó bozsemej, kedves bátyámuram, ne zahoda, nagnuti!

Ebben a pillanatban ő felemelte reám öklét, úgy, hogy én önkéntelenül is hátraléptem. Eltorzult arccal ordított rám. — A nagy lármára kis tömeg gyűlt össze körénk, jött a rendőr, igazoltatás...

— Egy félreértés, biztos ur, — mondtam sápadtan, — ez a derék tót szid és fenyeget engem és én nem tudom miért!

— Semmi tót! — ordított ő már magyarul, — tessék bevinni ezt az embert a prefektúrára, majd megtanulja, hogy hol vagyunk.

Egyet fordult a világ körülöttem. Hirtelen minden illúzióm odaveszett, ó bozse moj, hát nem tót? Az ablakos tót nem tót már? A rendőrrel valahogyan kiegyeztem és a gunyosan röhögő tömeg között (valamikor így írták: tömkelegben) elindultam utamra. Hihetetlen. Hát már az üveges tót sem tót atyafi?

Mindennek vége.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalat”

Apró hirdetések.

A FŐZÉSHEZ némileg értő mindenesteleny azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. 1-0

A HÁZTARTÁS minden ágában jártas özvegy, Novisadon oly alkalmaztatást keres, ahol 11 éves leánykaja is vele lehetne. Cim a kiadóban. 110-1-2

KIADÓ HELYSÉGEK: Mühelynek, esetleg raktárnak. — Elcserelem két szobakonyhás lakásomat egy 1 szobás-konyhás lakásért. — Egy csinos családi ház a belvárosban eladó, lakás átvehető. — Bővebbet Futaki u. 70. 1-2

HIRDETÉSEK

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk

SIGMUND KÁROLY

nyug. rendőrkapitány elhunyt alkalmából részvétüket nyilvánították, vagy a temetésen résztvettek, ezuton mond hálás köszönetet

A gyászoló család.

KÖSŐ

és darált kőso, vagon és kisebb telekben kapható. Gyors és pontos kiszolgálás. Ugyszintén raktáron tartom a legjobb **falusi lisztet** stb.

Gausz János sómalma

Novisad, Futoski put 66. - Tel. 534.
10-20-1-12

Zongorák

és Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttiszta hurokban
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT EGVÁLLAL

ÉRTESETÉS!

Értesitem a n. é. építőközönséget, hogy társamtól, Turanski Istvántól elváltam és vállalatomat a jövőben magam vezetem. Kérem a n. é. építőközönség további pártfogását, maradok tisztelettel

Peikert Károly

építési vállalkozó, Gyure Brankovičeva 91 (Bodza) u. 6. Saját ház. 1-3

I. Novisadi Dobozgyár

D. BARTH, Petra Zrinjskog 17.

Előállítás: Mindenféle dobozt legjobb kivitelben, legolcsóbb áron. Mindenféle mérték utáni megbízásokat pontosan szállít. Nagy raktár konfekciós postaskatulyákban, női kalapskatulyákban, bombon és desszertdobozokban és cipőskatulyákban. Összecsukható redőny-skatulyák Lehmann-pomádé stb. részére. **Elsőrendű barna patentlemez és fehér falemez** gyári lerakata legolcsóbb napiáron. Nagyság 70-100, minden erősség és szám állandóan raktáron. **Műfői borkereskedők részére** 25 kg. vásárlásnál már gyári áron kapható. Kérjen árjegyzéket. Mindenfajta fűződrót minden számban raktáron. - **Versenyen kívüli árak!**

Bódé eladó

a legforgalmasabb helyen, trafiknak igen alkalmas. Kemény anyagból készítve. Közelebbit:

„Progress“ hirdetőiroda Novisad 109 „Apolló“ udvar. 1-3

A magyar földműves és gazdasági altisztek nélkülözhetetlen tanácsadója a

KISGAZDA

Megjelenik kethetenként egyszer, mint **A SZIV UJSÁG** gazdasági melléklete. Előfizetési ára **A SZIV UJSÁG** hetenként megjelenő kat. hitbuzgalmi lappal együtt egész évre: 66 dinár, félévre 33 dinár. Megrendelhető a

Szent Antal Nyomdavidallalat
nál Szubotica, Harambašičeva ul. 5.

BUTOR tömör keményfa, elsőrangú gyártmány.

Versenyen kívüli árak: Nagyban s kicsinyben.

Teljes hálószoba berendezés la keményfából 4400.- D-től feljebb

„ ebédő „ divatos 12.000.- „ „

„ konyhaberendezés fehérén lakkozott 1950.- „ „

Nagy választék minden fajta butorokban.

„DOMUS“ butorgyári BERNAT PESING

lerakati

NOVI SAD

Planička u. 9-11. sz.

Željeznička utca 105-107.

Figyelem! Vadászok! Figyelem!

Mielőtt fegyvert vagy bármilyen e szakmába eső árut akar venni, vagy javítást eszközölni, forduljon teljes bizalommal

IRSAY JÓZSEF

puskaműveshez, Petrovaradin, Filipovič ulica 23. szám (a posta mellett)

Nagy raktár mindenféle fegyver és revolverekben. — Elvállal mindenféle **javítást**, ugymint: új cső és táveső szereléseket, új agy készítését, barnítást, márványozást **jótállás mellett**. Vadásztársaság tagjainak nagy **árengedmény**, úgy áruban, mint javításokban. — Királyi löporeladás!

Még kapható

KATOLIKUS CSALÁDI NAPTÁR

Egyben tisztelettel kérjük a kath. közönséget és a viszont-elárúsítókat, hogy a csekély készletre való tekintettel b. megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek. —

A naptár eladási ára 10.— dinár.

Egyben megrendelhetők még a

„REGÉLŐ BÁCSI“ és a „MAGYAR CSALÁDI NAPTÁR“

Eladási áruk 15.— dinár.

Kiváló tisztelettel

Ábrahám János, könyvkereskedő

A „KATOLIKUS CSALÁDI NAPTÁR“ főelárúsítója

Novi Sad, Kralja Petra ulica 30.

Viszontelárúsítók megfelelő kedvezményben részesülnek.